

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248111

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษามุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้าน
วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย

A study of personally at teachers Social Sciener with approcieate
and development to democratic the political culture.

คณะผู้วิจัย

นายณรงค์ วรรณจักร์

นางวัฒนา สืบปรุ

นางสุธรรมมา ดินตะรสาละ ณ ราชสีมา

นางลัดดา ชัยหาทัพ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สนับสนุนโดย

ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น

248111

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษานุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้าน
วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย

A study of personally at teachers Social Sciener with appropieate
and development to democratic the political culture.

คณะผู้วิจัย

นายณรงค์ วรรณจักร์

นางวัฒนา สืบปรุ

นางสุธรรมมา ดินตะรสาละ ณ ราชสีมา

นางลัดดา ชัยหาทัพ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สนับสนุนโดย

ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ชื่อโครงการ (Research Title)	การศึกษานุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย A study of personally at teachers Social Sciener with appricieate and development to democratic the political culture.		
คณะผู้วิจัย (Researchers)	นายณรงค์	วรรณจักร์	
	นางวัฒนา	สืบปรุ	
	นางสุธรรมมา	ดินตะรสาละ ณ ราชสีมา	
	นางลัดดา	ชัยหาทัพ	
สถานที่ทำการวิจัย	มหาวิทยาลัยขอนแก่น (Khonkean University)		
ปีงบประมาณ	พ.ศ.2549 (Year 2006)		

บทคัดย่อ

248111

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษานุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ในโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในจังหวัดขอนแก่น นครพนม บัรรัมย์ มุกดาหาร เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย อุรธานีและอุบลราชธานี จำนวน 11 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาจำนวน 110 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1,650 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for windows สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การรวบรวม ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษามีบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เช่น การเคารพสิทธิ เสรีภาพและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น และปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ครูมีบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เช่น ครูเห็นความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ครูยอมรับนักเรียนไม่ว่าเขาจะมีฐานะอย่างไร ครูให้ความสำคัญกับกฎระเบียบของโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนปฏิบัติตาม และครูมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตน

248111

2. **สามัคคีธรรม** ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษามีบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เช่น การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตามบทบาทหน้าที่ มีการประนีประนอมโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ถือว่างานส่วนรวมเป็นงานของตน และทำตามมติของส่วนรวมที่ได้วางแผนร่วมกันไว้ ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ครูมีบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เช่น ครูไม่ชอบให้นักเรียนเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ครูจะแสดงความยินดีกับนักเรียนที่ได้รับรางวัล ครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน ครูเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนสม่ำเสมอ

3. **ปัญญาธรรม** ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษามีบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เช่น ครูปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมในความเป็นครู มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบวัฒนธรรม จารีตประเพณีของชุมชน และนำความรู้ที่ถูกต้องมาใช้ในการทำงาน ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ครูมีบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เช่น ครูเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม ครูเป็นผู้ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ครูฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออกด้วยการซักถามหรือแสดงความคิดเห็น ครูจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย และครูแก้ปัญหาต่างๆ โดยใช้เหตุผล

Research Title : A study of personality at teachers Social Sciener with
 approciate and development to democratic the political culture.

Researchers : Assistant professor Narong Wannajuck Head of Project
 Mrs.Wattana Suebpru Co – researcher
 Mrs.Suthamma Tintarasara n rastsima Co – researcher
 Mrs.Ladda Chaihatup Co – researcher

Year : 2006

THE ABSTRACT

248111

The objective of this research is to study personality of the teachers of social studies corresponding with the development of political culture in democratic system in the 11 schools under the Ministry of Education in the North-eastern provinces of KhonKaen, Nakorn-panom,Burirum,Mukdaharn, Leiy,Srisaket,Sakolnakorn,Surin,Nongkai,Udonthani and Ubolrachathani.

The sample groups in searching are 110 teachers of social studies and 1,650 pupils of Mathayomsueksa Grade 6 by using questionnaires as the instrument in collecting data and analyzing data by using SPSS program for windows. The statistics used is percentage (%),an average (x) and standard deviation (S.D.)

The results of research can be summarized as follows:

1. Courtesy: The teachers of social studies occupy personality corresponding with political culture in democratic system in an average of high level, such as the respect in rights, freedom as well as dignity in human- existence, considering the rights as well as duties of their own and others' and behaving themselves in accordance with their duties of good citizen in democratic society.

As for the pupils, they have express their opinion that the teachers hold possession of personality corresponding with political culture in democratic system with an average of high level, such as the teachers understand the importance of voting rights, acknowledge the pupils no

248111

matter what the status they are in, prioritize the rules as well as regulations of schools as the guide to influence the pupils to follow and hold possession of accountability.

2. Utility: The teacher of social studies occupy the personality corresponding with political culture in democratic system in an average of high level, such as operated their assignment successfully in accordance with their rolls and duties, hold possession of compromise by considering the advantages to society, perceive benefit of a whole society, regard a collective of activities as of their own and follow the opinion as a whole which was planed together.

As for the pupils, they occupy the suggestion that the teachers hold possession of personality corresponding with political culture in democratic system with an average of high level, such as the teachers do not like their pupils take advantage of other people, express congratulations to the pupils who were awarded the prizes, as a good model in operation and regularly participate in school activities.

3. Wisdom: The teachers of social studies occupy personality corresponding with political culture in an average of high level, such as the teachers behave themselves according to moral principal as well as moral standards in being teachers, hold possession of sincerity in operation, follow cultural rules and regulations as well as community traditions and have taken the correct knowledge in operation.

As for the pupils, they occupy the suggestion that the teachers hold possession of personality corresponding with political culture in democratic system with an average of high level, such as the teachers hold possession of virtue and ethics, preserve themselves as a good model to the pupils, train the pupils to be courageous to express themselves in asking question or express their own ideas, organize patterns of learning and teaching, encouraging being democratic and solve difference problems rationally.

คำนิยม

รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย เป็นโครงการวิจัยชุดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น โรงเรียนปทุมราชพลัย จังหวัดนครพนม โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียนเลยพิทยาคม จังหวัดเลย โรงเรียนมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร โรงเรียนศรีสะเกษพิทยาคม จังหวัดศรีสะเกษ โรงเรียนสกลราชวิทยาการ จังหวัดสกลนคร โรงเรียนสุรวิทยาคาร จังหวัดสุรินทร์ โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร จังหวัดหนองคาย โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานีและโรงเรียนเบญจมมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลขอขอบพระคุณคณะครูในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมทุกท่านในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนที่มีความตั้งใจตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
คำนิยม	จ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญ	1
2. วัตถุประสงค์การวิจัย	2
3. ขอบเขตของการวิจัย	2
4. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	3
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
1. แนวความคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพประชาธิปไตย	4
2. แนวความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	18
3. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เป็นประชาธิปไตยในโรงเรียน	22
4. บทบาทของครู	24
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
2. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	31
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	32
6. การวัดตัวแปรและการแปลความหมาย	33
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	35
1. ข้อมูลสถานภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา	35
2. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย	37
3. ข้อมูลสถานภาพของนักเรียน	41
4. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย	41
5. การอภิปรายผล	45
บทที่ 5 สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	48
1. สรุปการดำเนินการวิจัย	48
2. สรุปผลการวิจัย	48
3. ข้อเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	53
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม เรื่อง บุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้อง กับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย สำหรับครูและนักเรียน	54
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล	61

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการซึ่งใช้เป็นสถานที่เก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง	30
ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลสถานภาพเกี่ยวกับเพศ	35
ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลอายุของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา	36
ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลการศึกษาของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา	36
ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลอายุราชการของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา	37
ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย	37
ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ด้านการวรรรรม	38
ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรม	39
ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ด้านปัญญาธรรม	40
ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลสถานภาพของนักเรียน	41
ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย	41
ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ด้านการวรรรรม	42
ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรม	43
ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ด้านปัญญาธรรม	44